

N:o 202.

Af herr **C. J. Berggren**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

I Kungl. Maj:ts proposition n:o 21 med förslag till ändring af vissa delar i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891 stadgas i § 52 stycket 6: »Kungörelse — — — stämma. Kungörelsen uppläses i distriktets kyrkor i så god tid före stämman, att kommunalombud på sätt nyss är nämndt må kunna utses». Detta stadgande om tiden för kungörelsens uppläsande åsyftar, såsom uttryckligen framhålles, att vinna tillräcklig tid för utseende af kommunalombud. Bestämmelsen lider dock uppenbarligen af en brist, som kan vålla, att syftet därmed förfelas. Det är nämligen ej nog med att kungörelsen blir i behörig tid uppläst, utan kommunalstämmans ordförande måste ock erhålla kännedom därom för att kunna hålla kommunalstämma för val af sådant ombud. Det kan annars lätt inträffa, att denne icke får reda på kungörelsens innehåll och uppläsande och således ej heller kan vidtaga någon åtgärd för utseende däraf. De väghållningsskyldige bli vid sådant förhållande icke tillbörligt representerade vid vägstämman, hvadan den måste anses obehörig att fatta beslut i föreliggande frågor. Och hos hvem ligger felet därtill? Under förutsättning, att vägstyrelsens ordförande i god tid före stämman låtit uppläsa kungörelsen därom, har han uppfyllt hvad lagen härutinnan ålagt honom, hvarför han måste anses vara utan skuld. Det kan ej heller gärna med fog påstås, att kommunalstämmans ordförande låtit någon försummelse komma sig till last, då han saknat kännedom om

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 55 Häft. (N:is 202, 203).

kungörelsens uppläsande och i följd däraf ej kunnat hålla kommunalstämma i rätt tid för val af kommunalombud. Den fordran kan ej ställas på honom, att han skall taga reda på hvad som i kyrkan kungöres. Således ligger ej felet hos någon af dessa funktionärer, utan i lagen, som saknar föreskrift om hvad i berörda fall bör iakttagas.

Hvad som här blifvit anfördt är icke något uppkonstrueradt fall, utan något, som med lagens nuvarande affattning ganska ofta förekommit. Det synes därför vara på sin plats, att i lagen inryckes föreskrift därom, att, då vägstyrelsens ordförande utfärdar kungörelse om vägstämma, han tillika bör underrätta kommunalstämmans ordförande därom, hvarför ifrågavarande stycke bör kompletteras med ett tillägg för vinnande af berörda syfte.

§ 70 af föreliggande lagförändringsförslag stadgar, att till ploglagen från väggkassan utgående ersättning skall utbetalas genom afräkning mot vederbörandes allmänna utskylder. Denna bestämmelse må vara lämplig i ett flertal fall, men den passar likväl icke för alla. Den skall tvärt emot afsikten därmed förorsaka ökade besvär och kostnader för ganska många ploglag. Det finnes ploglag, som bestå af ett stort antal delägare, stundom uppgående till 1 à 2 hundra stycken. I dylika ploglag komma blott ett fåtal delägare att utgöra vintervägunderhållet in natura; de öfriga hafva i allmänhet ingen annan särskild tunga däraf, än att de tillsammans med de andra stå i ansvar därför och vid behof måste tillskjuta erforderliga medel för bestridande af ploglagets utgifter. Vanligen är det ordnad så, att det arbete, som utgöres för vinterväghållningen, betalas kontant, för hvilket ändamål ploglaget till sitt förfo-gande måste ha en gemensam kassa. Enligt den föreslagna lydelsen af §:n skola de ersättningsbelopp, som utbetalas för vinterväghållet, gå i afräkning mot delägarnes allmänna utskylder, hvadan dessa belopp ej längre få tagas i anspråk för ploglagets behof. Dessa måste tillgodoses genom direkt uttaxering bland delägarne, hvarigenom denna i sig själf enkla sak blir betydligt försvårad och tillkrånglad. Det är tydligen för-enadt med ganska stora besvär att verkställa debitering och uppbörd bland t. ex. 1 à 2 hundra betalningsskyldiga personer. Näppeligen kan förnekas, att en dylik anordning är opraktisk. Bibehålles däremot den förutvarande föreskriften om att den utgående ersättningen skall kontant utbetalas till ploglagen, så blir saken betydligt enklare. Det kan visserligen inträffa, att ploglagets utgifter någon gång öfverstiga ersättningen, i hvilket fall uttaxering måste verkställas; men denna eventualitet inträder i allmänhet ganska sällan. I alla händelser behöfver ej uttaxering verkställas hvarje år, om den nu gällande ordningen bibe-

hålles. Skulle öfverskott i ploglagets kassa uppstå, är det jämförelsevis lätt att fördela, om beslut därom fattas.

Det synes, som om inga berättigade anmärkningar framkommit mot det sätt, hvarpå ersättningen till ploglagen för vinterväghållet hittills utgått, hvarför en ändring däruti från denna synpunkt ej är påkallad. Däremot bör ifrågavarande lagparagraf erhålla ett tillägg, som närmare preciserar själfva utbetalningssättet.

Med afseende å hvad jag sålunda anfört, vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville, med ändring af Kungl. Maj:ts förslag i hithörande delar, besluta, att lagen skall erhålla följande lydelse i:

1) § 52 stycket 6:

Kungörelse — — — stämman. Kungörelsen uppläses i distriktets kyrkor, hvarförutom kommunalstämmans ordförande i så god tid före stämman underrättas om dess innehåll, att kommunalombud på sätt nyss är nämndt må kunna utses.

2) § 63 stycket 2:

För debiteringen och iakttagande i sammanhang därmed af de i 60 § föreskrifna afräkningar skall vägstyrelsen så fort ske kan till Konungens befallningshafvande ingifva dels uppgift å det belopp, hvilket skall såsom vägs katt uttaxeras på de till utgörande däraf skyldige, dels ock längder, utvisande fördelningen mellan vederbörande väghållare af det i nämnda § afsedda statsbidrag.

3) § 70:

Ofvannämnda ersättningsbelopp, hvilka utgå ur vägkassan, skola genom vägstyrelsens försorg utbetalas till delägarne eller, där ploglaget består af flera än två delägare, till af dem utsedd snöplogfogde eller befullmäktigadt ombud

Denna förändring i lagförslaget gör ej anspråk på att vara formellt riktig, hvarför utskottet torde, därest förändringen i sak gillas, däråt gifva den form, som bäst passar.

Stockholm den 11 februari 1905.

C. J. Berggren.